

Michael Maze indstiller karrieren: En sportspersonlighed takker af

Selv folk, som aldrig har set en bordtenniskamp, kender ham. Han var stærkt medvirkende til at gøre bordtennis til allemandseje i 00'erne. Nu stopper han endegyldigt karrieren. Vi har taget en snak med Michael Maze om ungdomsårene, sejrene, skyggesiden, vindermentaliteten, temperamentet, de vigtigste personer – og hvad der nu skal ske.

Af KRJ

Du var kun 16 år, da du startede din professionelle bordtenniskarriere i Tyskland. Hvad drev en så ung mand til at rejse til Tyskland og starte som professionel?

Der opstod den her mulighed for at spille for Düsseldorf, som jo var europæisk bordtennis' svar på Barcelona eller Real Madrid. Det var stedet at være i Europa, hvis man ville noget med bordtennis.

Når jeg tænker tilbage, var det en rimelig let beslutning for mig personligt, men for familien herhjemme var det jo en stor beslutning. Men jeg tror, at både min mor og far kunne mærke, at jeg rigtig gerne ville det.

Der byder sig nogle chancer i livet, som man må tage. Og så må man se, hvor man ender henne. Jeg mindes, at jeg sagde til min mor: Jamen, der er kun halvanden times flyvning hjem, så hvis jeg ikke vil være der, kan jeg jo hurtigt komme hjem igen.

Men det er jo stadigvæk i en meget ung alder, at du flytter til et andet land. Fik du hjælp til at få hverdagen til at hænge sammen?

Ja, klubben havde en aftale med et hotel, så der blev jeg installeret på et værelse. Ikke fordi det var specielt sjovt, men det gjorde jo i hvert fald, at der var nogle rammer, og der var mad og nogen, der vaskede ens sengetøj. Og så var der selvfølgelig også klubkammeraterne. Martin Monrad var der allerede. Han er fire år ældre end jeg, og han tog sig af mig.

Men det var lange dage. Det var træning, spise og sove, og jeg husker, jeg havde en clockradio dengang, hvor jeg kunne spille noget tysk radio, og så spillede jeg Tetris. Det var jo lige et år eller to, før mobilen gjorde sit indtog, men jeg fik lov at låne klubtelefonen en gang om ugen og ringe hjem til familien.

Hvad var aftalen i forhold til at komme på hold og træne med førsteholdstruppen?

Düsseldorf havde Europas bedste hold, og der var fire spillere, der spillede holdkampene. Jeg var på en lærlingekontrakt, hvor jeg var nummer fem på førsteholdet, så jeg var med til alle førsteholdskampe (som reserve) og skulle også spille nogle få kampe. Og så skulle jeg ellers spille på andeholdet i den næstbedste række for at få noget kamptræning. Jeg trænede fast med førsteholdet. Hele fidusen for mig var at komme ned til sådan et professionelt miljø med nogle af verdens bedste bordtennisspillere.

Wow! Det er det her, det kræver

Har du et særligt mindset eller drive – som hjalp dig i Tyskland, når det var hårdt?

I princippet kan alle jo gøre det – rejse til udlandet i en ung alder. Men der er nok ikke så mange, der kan holde til det, vil jeg sige. Når jeg ser tilbage, så tror jeg, at min dedikation har været lidt anderledes end de fleste andre danske unges.

For mig er det kommet lidt snigende, fra at bordtennis først var en leg, og jeg desuden spillede en del fodbold, til at det blev mere seriøst. Jeg vinder nogle medaljer med ungdomslandsholdet. Og så kommer jeg ned til Tyskland og opdager, wow, det er det her, det kræver. Det er min første alvorlige skillevej. Det her, det bliver hårdt. Jeg kan tage det første fly hjem. Eller jeg kan blive og give det et seriøst skud.

Det kunne man jo godt knække halsen på?

Ja, det kunne jeg godt have gjort. Det er ikke nogen hemmelighed. Jeg har aldrig været tæt på at tage flyveren hjem igen. Men der har været lange dage og lange uger. Nogle gange tænker jeg, at det måske har været en fordel, at der ikke var sociale medier og mobiltelefoner, hvor man kunne følge med hele tiden og se, hvor sjovt mine kammerater og alle mulige andre havde det hjemme i Danmark.

Jeg tror, at noget af det, som jeg lærte ret tidligt i Tyskland, det var at have øje på målet. Altså: Hvis du vil være en af verdens bedste, så bliver det et langt sejt træk, hvor det ikke kan være sjovt hele tiden. Der er afsavn. Du kan ikke være med til familietamtam. Du kan ikke bare lige gå ned på en cafe og få en kaffe med kammeraterne.

Jeg kan huske ret tidligt, at jeg sagde, at når jeg engang sidder og kigger tilbage, så vil jeg love mig selv, at jeg har gjort alt, hvad der står i min magt, for at blive så god som muligt. For så kan man ikke rigtig fortryde noget.

Var målet at blive så god som muligt, eller havde du mere konkrete ideer om, hvad du gerne ville opnå?

Mit overordnede mål har været, at jeg virkelig godt kunne tænke mig at vinde et mesterskab. Jeg har været meget drevet af at vinde noget. For mig var det afgørende ikke, om jeg har ligget nummer 8 i verden, eller nummer 9 eller 7. Men det her drive for at vinde, det har altid været stort i mig. Og for at lykkes.

Og så tænder det mig at prøve at udvikle mig hele tiden. Jeg kan lide den proces med at træne, være træt, være frustreret – og komme videre. Det, tror jeg, har været mit største drive.

Hvordan forener man at være glad for den hårde kontinuerlige træning; at have en stærk vindermentalitet; og samtidig have en legende tilgang til sporten? Det kan lyde som et paradoks?

Det startede med rigtig meget leg i ungdomsårene. Det er klart, at på det professionelle plan bliver der automatisk mindre og mindre leg. Jobbet skal ligesom gøres. Men det har altid været vigtigt for mig at have det sjovt med det, jeg laver.

Nogle gange kunne det være efter træning at stå og spille med træbat eller med modsat hånd og spille om en sodavand. Eller køre noget offensivt mod def. Altså hvor det ikke er super seriøst. Det var et vigtigt break for mig – så det ikke kun er benhård træning. Det har jeg prøvet at holde fast i. Det, tror jeg også, er en af årsagerne til, at jeg måske heller ikke har haft en spillestil, der har været lige efter bogen.

Klippefaste støtter

Hvem har været de vigtigste personer for dig – i din karriere?

Det lyder nok lidt kliche-agtigt at sige min familie. Men det er ikke en kliche. Familiens opbakning er altafgørende. Hvis de havde sagt: Du skal tage en uddannelse. Du skal på Herlufsholm. Eller hvad fanden man nu kan sige til sine børn. Jamen så havde jeg jo aldrig fået chancen. De har støttet mig og kørt mig og brugt tid i alverdens haller.

Økonomisk er og var bordtennis heller ikke en billig sport. Belægnings og transport og alt sådan noget, det koster. Jeg kommer ikke fra en rig familie. Altså, vi var ikke fattige overhovedet. Men vi havde ikke specielt mange penge. De prioriterede min karriere. Det er sindssygt vigtigt. Uden opbakning fra din familie så har du ingen chance i sport.

Udover familien så har der været to store fyrtårne og klippefaste støtter i min karriere.

Den ene er Michael Jensen fra Næstved. Han var min første rigtige seriøse træner. Michael var næsten som en reservefar for mig. Lige meget hvor umuligt jeg opførte mig, så var det ham, der samlede mig op. På toiletter og i haller og omklædningsrum. Når jeg syntes, livet var uretfærdigt. Eller der var nogen, der var lidt bedre end mig. Så ham skylder jeg rigtig, rigtig meget.

Og så er der Peter Sartz. Da han kommer til Danmark. Jeg har nok været 13, 14, 15 år eller deromkring. Vi har fulgt hinanden lige siden. Han har haft en kolossal betydning for, at jeg er nået hertil. Han har været den der klippe – rock solid – både på det menneskelige plan og bordtennismæssigt.

Uden de to så havde jeg ikke haft den karriere, jeg endte med at få. At have de der bundsolide mennesker, der tror på dig, selv når stormvejret rammer. Når man er lidt nede, eller man måske er på vej ud af et lidt forkert spor. Og så retter de dig ind. Det har været helt afgørende for mig.

De største sejre

Hvad har været dine største sportslige øjeblikke?

Det største for mig var europamesterskabet i single i 2009. Det er jo den individuelle mesterskabstitel. Det har været en dremgedrøm at vinde et stort mesterskab. Undervejs slog jeg min gode ven og konkurrent gennem mange år, Timo Boll, og i finalen den østrigske stjerne og tidligere verdensmester Werner Schlager.

Og så er der selvfølgelig bronzemedaljen ved VM i Kina i 2005. Der er mange årsager til, at det var stort for mig. Dels er det en VM-medalje, som ikke ret mange europæere kommer i nærheden af at vinde. Dels foregik det i Kina, og jeg slog flere kinesiske spillere undervejs i turneringen. Det blev definerende for min karriere – jeg kom på landkortet, verdenskortet, inden for bordtennis. Det gav mig mulighed for at lande nogle gode sponsoraftaler.

Men så vil jeg også sige, at noget af det største var, da vi i 2005 vinder EM for hold på hjemmebane i Aarhus. Bordtennis er en individuel sportsgren, men vi havde bygget et stærkt hold op, og vi havde haft gode resultater. Det hele kulminerer, da vi vinder EM. Havde nogen sagt 15 år tidligere, at Danmark ville blive europamester... Du kunne jo ikke finde et menneske på jordkloden, som ikke havde brudt ud i latter. Måden det skete på, at dele det med rigtig gode kammerater (Allan Bentsen, Finn Tugwell, Martin Monrad etc.), at vinde på hjemmebane foran jeg ved ikke hvor mange tusinde mennesker. Det var oplevelsen af at vinde noget stort sammen med andre. Det havde vi jo ikke rigtig prøvet før.

Og så er der selvfølgelig OL-medaljen i double i 2004. Det var sammen med Finn Tugwell, som er en af mine gode kammerater. Vi har rejst meget sammen. Og igen – der var sgu ikke nogen, der forventede, at Danmark ville vinde en OL-medalje i bordtennis. Oven i købet var vi ikke så langt fra at gå i finalen. Det kan man godt ligge lidt søvnløs over. Men altså, en OL-medalje kan ingen tage fra en.

VM kvartfinalen, som blev definerende for karrieren

VM kvartfinalen i 2005 mod Hao Shuai. Mange har døbt kampen verdens bedste comeback. En legendarisk kamp. Nede 0-3 i sæt og 7-10 i fjerde. Ligger og roder rundt på gulvet – men redder alligevel matchbolden og vender kampen. Kan du tage os med tilbage mentalt?

Ja, altså... Det er jo den mest vanvittige kamp, jeg nogensinde har spillet. Og så er det en kvartfinale til VM. Jeg havde mødt Hao to gange til turneringer op til VM – faktisk et halvt år forinden. Hvor vi havde spillet drabelige kampe. Hvor jeg havde haft matchbolde men tabt – helt tætte opgør.

Så jeg tænkte, at det var en god mulighed, en ok lodtrækning. Og så blev jeg bare blæst ud de første tre sæt. Og det eneste, jeg kan huske, er, at jeg kommer ud ved 0-3 i sæt og siger til mig selv: Du står i en VM-kvartfinale. Det er måske den eneste chance, du får. Så du skal give dig selv alle muligheder. For i hvert fald at... du ikke bare lægger dig fladt ned.

At det så bliver med høje bolde. Opsamlinger og alt sådan noget. Der er vi måske lidt tilbage ved den leg, jeg har dyrket som ungdomsspiller. Du må ikke spørge mig hvorfor. Men det er klart, at når han brænder den første, så tænker jeg... nå, jeg kan ikke være med i spillet. Så må vi prøve at se, om jeg kan slå ham med noget andet.

Jeg husker også, at jeg egentlig ikke var nervøs. Men lige pludselig så kan jeg mærke mine ben. De begynder at ryste lidt. Og jeg tænker bare: Hvordan sørger jeg for, at det her ikke bliver synligt for nogen? Og så prøver jeg bare at virke så cool som muligt. Men det var kun udadtil. Og imens kan jeg jo se på ham. At øjnene kører rundt i hovedet på ham. Han er ligbleg. Så han må jo have været rystet. Altså totalt rystet.

Han er jo en fantastisk fyr. Og vi har lavet sjov med det mange gange siden. Men... Et eller andet sted så tror jeg, at det har defineret hans karriere. På en ikke så god måde. Han var jo en fantastisk spiller. Men det har været en definerende kamp. For os begge, tror jeg. Hver sin ende af skalaen. Ja, det er voldsomt.

Jeg husker afslutningen på kampen. Du går lidt rundt, og så kommer der sådan et urbrøl. Du skriger glæden, smerten, forløsningen ud. Mod Peter Sartz. Og måske over for dig selv?

Det er jo en kæmpe forløsning. Jeg har forsøgt at være cool under hele kampen. Ikke at vise følelser. Ikke at løbe rundt, holde hovedet koldt. Kontrollere mig. Fordi jeg kunne mærke, at det havde Hao svært ved at håndtere. Men jeg var jo ikke ligeglad. Altså, jeg var jo en bombe. Altså, som et atomkraftværk, du skal prøve at holde under kontrol.

Jeg går også rundt, som jeg husker det, nogle sekunder, inden det kommer. Fordi jeg har prøvet at holde mine følelser så langt nede i forholdsvis lang tid. Og så lige pludselig, da det går op for mig, at jeg har vundet, og jeg kigger ud på Peter Sartz. Alt det, der er inde i kroppen, der skal ud. På én gang.

Skyggesiderne: Skader, pres og manglende modenhed

Din karriere har imidlertid også haft skyggesider. Du har været ramt af skader – mange gange.

Ja, skaderne er et mørkt kapitel i min karriere. Det er ingen hemmelighed, at nogen gange, når jeg ligger på hovedpuden og spekulerer, så løber tankerne: Tænk hvis jeg ikke havde haft 5-6 år med skader. Hvad det så kunne være blevet til, får jeg aldrig svar på.

Det var måske en af bagsiderne ved at komme til Düsseldorf i en tidlig alder og blive kastet for løverne uden at være fysisk klar til at træne så massivt. Jeg var jo lang og ranglet og havde ingen muskler på kroppen. Og det kombineret med min iver for at spille hele tiden, selvom det gjorde ondt. Så tager man bare en pille, og så spiller man videre.

Eller efter den første knæskade, hvor jeg spiller kamp igen 12 dage efter. Det er jo helt hjernedødt. Jeg pressede mig selv, men klubben ønskede også, at jeg spillede hurtigst muligt. Det har sat sine spor igennem hele min karriere. Det er klart, at der ville jeg godt have vidst det, jeg ved nu.

Jeg ville gerne have mødt nogle af de mennesker, jeg har mødt senere i min karriere. En Thomas Maconn (fysioterapeut), som jeg har arbejdet med gennem de sidste 10 år. Hvornår møder man de vigtige, afgørende mennesker i sit liv?

Jeg var heldig at møde Peter Sartz tidligt i min karriere. Men jeg kunne også have mødt en fysisk stab, som havde taget mere hånd om mig og havde sagt: Du er 17 år. Du har ingen muskler på kroppen. Vi skal bygge dig op, så du kan klare det, du skal kunne klare. Du er ikke klar til at spille. Du får ikke lov at spille. Du skal kunne holde mindst 15 år endnu.

Jeg var nummer et på landsholdet, så alle kampe var vigtige at spille der. Jeg var vigtig for min klub i Düsseldorf. Folk forventede, at jeg spillede og leverede. Og jeg ville gerne gøre folk tilfredse og havde svært ved selv at sætte de rigtige grænser.

Med det team, jeg har haft de sidste 6, 7, 8 år af min karriere, har det været anderledes. De har taget fat i mig og sagt, prøv at hør. Du er ikke klar til at spille. Du skal igennem den her behandling. Ellers går du i stykker. Og jeg har været voksen nok til at lytte.

Jeg vil så omvendt også sige, at hvis du skal op og vinde noget med de store ører, så er du også nødt til at ligge på grænsen. Altså, du er nødt til at have nogle småkavanker en gang imellem. Du er nødt til at presse dig selv. Det er måske i perioder til 100 procent, måske endda 105 procent og så må man tage med, at man lige har lidt ondt i baglåret et par dage. Det er i hvert fald min holdning. Hvis du altid ligger på 75 procent, så bliver det svært at vinde noget for alvor.

Temperamentet og den mentale udvikling

Din gode ven, Timo Boll, er jo kendt for at være en rolig og vellidt fyr, som ikke skejer ud. Der er du mere en mand med temperament og følelserne uden på tøjet?

Timo og jeg har haft en battle i mange år, hvor han nok er mister nice guy, og jeg mere har været vildbassen, ikke? Vi er jo pisse gode venner, Timo og jeg. Men jeg synes, jeg har været tro mod den person, jeg er. Jeg kan ikke holde igen, hvis jeg vinder, og jeg kan heller ikke holde igen, hvis jeg er ked af det – så er jeg ked af det. Jeg har mange følelser, og de kan godt sidde uden på tøjet, og det, synes jeg også, er en del af charmen, hvis jeg selv sidder og ser på sportsfolk i dag.

Men selv om man skal være tro mod den person, man er, så kan det jo godt være, at man også har behov for at arbejde med fx at tøjle temperamentet og bruge følelserne konstruktivt?

Helt bestemt. Jeg tror måske, at jeg var en af de første danske sportsfolk, som arbejdede tæt sammen med en sportspsykolog. Fordi jeg godt vidste, at der var nogle barrierer her, nogle ting jeg ikke selv kunne løse. Både det der forventningspres overfor mig selv og det at kunne tøjle modgang og medgang.

Jeg har prøvet at være ærlig over for mig selv i forhold til, hvad jeg manglede for at kunne blive en bedre bordtennisspiller, og det var klart noget med at tøjle temperamentet.

Men også hvilke tanker man skal have op til de store kampe, og hvordan jeg skal træne op til store turneringer. Der har jeg brugt en sportspsykolog gennem stort set hele min voksne karriere, og det har hjulpet mig rigtig meget.

Europas bedste – på hjemmebrygget teknik

Lad os snakke om dit spil. Hvad er det særlige ved din spillestil?

Jeg tror, at hvis der fandtes sådan en bordtennismanual med anvisninger på, hvordan du skal udføre slagene og bevæge dig, så ville man næppe bruge et portræt af mig. Mit spil har nok altid været lidt hjemmebrygget.

Rent teknisk udviklede jeg et spil, hvor jeg var rigtig stærk – i hvert fald efter europæisk standard – i serv-retur spillet. Gode server, god i det korte spil og meget aggressiv på den første bold herefter.

Hvis du spørger den almene dansker, vil de sikkert sige, at jeg lavede vanvittige slag og opsamlinger en gang imellem. Men det var jo ikke det, jeg vandt kampe på. Jeg vandt på at kunne låse modstanderen og få det første angreb. Jeg havde en god forhånd og en mindre god baghånd. Hvis jeg skulle op og slå Timo, så skulle jeg have en bedre baghånd, så det blev der arbejdet stenhårdt på.

Og så har jeg forsøgt at spille modigt. Det er vigtigt, at man tør spille igennem. Også ved 10-10 i femte. Hvis jeg server langt, så server jeg langt. Nogen spillere bliver måske lidt forsigtige og server en sikker serv, når det bliver tæt og skal afgøres. Jeg prøver at skabe et billede over for mine modstandere af, at jeg godt kan komme blæsende her – at plante den usikkerhed i dem.

Udviklingen i moderne bordtennis

Hvad tænker du om udviklingen i moderne bordtennis?

Jeg synes, der er sket masser af gode ting. En større bold, sæt til 11. Hvis vi skulle sidde og se folk spille til 21 i dag, så tror jeg, vi ville falde i søvn.

Men bordtennis er også blevet professionaliseret og struktureret. Jeg synes, der er meget få personligheder tilbage. Alle gør det samme, sund kost, fysisk træning efter detaljerede programmer, struktureret livsførelse, struktureret spil.

Meget af det er fint og giver mening. Men nogle gange er det befriende at sidde og se Anders Lind spille sit skæve spil. Så kan vi da godt blive enige om, at der er nogle ting, der skal rettes til. Men jeg savner flere skæve typer i moderne bordtennis. Truls er dog et andet godt eksempel. Og Lebrun-brødrene.

Hvis bordtennis skal overleve i længden, så er vi nødt til at få stjernerne til at blive rigtige stjerner. Hvordan gør man det? Der er selvfølgelig mange parametre, men et af dem er måden, man spiller på. Måske skal vi blive bedre til at give de unge troen på, at man godt kan vinde mesterskaber med en lidt anderledes, skæv spillestil?

Hvad skal der ske i Michael Mazes liv nu?

Jamen hvis vi (Roskilde) kommer i slutspillet, så er det officielt de sidste kampe, jeg kommer til at spille. Jeg stopper helt. Jeg kan selvfølgelig ikke udelukke, at jeg om nogle år igen får lyst til at spille lidt med Mons (Martin Monrad) og hygge i hallen. Men det er ikke planen.

Er du blevet mentalt mæt af bordtennis?

Ja. Det har jeg været nogle år. Det er jo primært fordi, at mit niveau har været så dårligt. Altså, det er jo i hvert fald i frit fald, ikke? Det har jeg haft det okay med, fordi jeg ved, jeg ikke lægger indsatsen, der skal til.

Det har været sjovt at spille i Roskilde og få nogle år, hvor det har været mere hygge og mindre alvorligt. Men min krop siger fra, og der skal også være plads til andet i livet.

Det lyder ikke til, at du kaster dig over en padel-karriere i stedet?

Jo, det håber jeg egentlig lidt på. Jeg har glædet mig i mange år til at kunne dyrke andre interesser, og padel er en megafed sport. Jeg kan stadig godt lide at være fysisk aktiv, spille med drengene og få sved på panden. Martin Monrad spiller jo meget padel... Hvem ved, om vi skal forsøge os sammen med en veteran-karriere.

Hvad skal du ellers lave – og leve af? Har du en plan klar i skuffen?

Vi har jo cafeerne, og det er ingen hemmelighed, at når man åbner op lige inden corona, så har det været nogle dyre år. Det går heldigvis meget bedre nu. Cafeerne kommer helt klart til at tage noget af min tid, men jeg skal også ud og finde noget andet. Jeg har nul planlagt. Det er lidt angstprovokerende i en alder af 42. Men jeg kan mærke, at lysten til at have noget med bordtennis at gøre er vokset meget her de senere år.

Hvad kunne det være?

At hjælpe andre. Det kunne være at hjælpe spillere. Jeg tror ikke, at jeg bliver fuldtidstræner. Men jeg kan mærke, at noget af den erfaring, jeg har samlet op igennem mange år, på godt og ondt, har jeg lyst til at give videre.

Det kunne også være organisatorisk: Hvordan kan vi fremme sporten? Hvad kan man gøre af tiltag, for at bordtennis bliver mere interessant for unge mennesker? Hvordan udbreder vi kendskabet til sporten? Der er mange muligheder.

Jeg har haft Butterfly som sponsor, siden jeg var 11 år, og jeg håber selvfølgelig også, at vi kan finde ud af noget, hvor vi kan hjælpe hinanden, og jeg kan bruge min erfaring.

Og hvad med familiefrenten? Kommer vi til at se en Maze-junior?

Jeg har jo en dejlig kæreste, men ingen børn. Endnu da. Det ved man jo aldrig. Jeg håber da at få børn på et eller andet tidspunkt. Det er ingen hemmelighed.